

pisů procesní jsou předpisy velícími, proto je jakékoliv obdobné použití jich vyloučeno. Proto nelze použití obdobně předpisu Šu 46 odstavec první j. n., kterého se stěžovatel znovu dovolává. Pokud jde o otázku vyřízení kompetenčního konfliktu a o stěžovatelův poukaz ku předpisům zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n., není potřeba v tomto řízení otázkou tou se obírat. Sahá-li stěžovatel posléze také ku přirozeným zásadám právním podle Šu 7 obč. zák., přehlíží, že z těchto odvodit může soudce scházející normu právní, není-li příslušného ustanovení právního. Leč tomu není tak v tomto případě, v němž — a to zde rozhoduje — tato rozepře byla odňata právnímu pořadu nikoliv úmluvou stran, nýbrž ustanovením Šu 6 písm. g) zákona ze dne 20. listopadu 1917, čís. 457 ř. zák. Na tomto stavu nemění ničeho okolnost, že rozhodčí soud dělnické pojišťovny v Praze žalobu odmítl a poukázal na příslušný soud řádný, neboť tento soud není vázán podle Šu 46 j. n. tímto pouze řádných soudů se týkajícím předpisem.

Čís. 5337.

Rozhodovati o tom, zda správní úřad byl povinen disponovati dle nařízení ze dne 11. srpna 1921, čís. 270 sb. z. a n. melivem a zda porušiv tuto svou povinnost, jest práv z náhrady škody, patří úřadům správním.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, R I 834/25.)

Žalující mlynář domáhal se na Československém eráru zaplacení 31.467 Kč. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud prvního stolu (zemský soud v Praze) žalobu odmítl, odvolací soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Oba nižší soudy pokládají žalobní nárok za nárok veřejnoprávní, rozpor jest mezi nimi jen potud, že první soud, odvolává se na vládní nařízení ze dne 11. srpna 1921, čís. 270 sb. z. a n. má za to, že o tomto nároku proti státu mají rozhodovati úřady správní v mezích své příslušnosti a že přezkoumání tohoto rozhodnutí náleží Nejvyššímu správnímu soudu (§ 2 čís. 6 zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n.), kdežto rekursní soud zastává názor, že příslušným jest podle Šu 1 zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 4 sb. z. a n. dovolaný zemský civilní soud v Praze, protože prý není pozitivního ustanovení, kterým by pravomoc k rozhodování o nárocích toho druhu, jakým jest nárok žalobní, byla přikázána úřadům správním. Prvnímu soudu jest dáti za pravdu. Při posuzování oné otázky dlužno vycházeti ze skutkových tvrzení, o něž žalobce opřel svůj žalobní nárok. Žalobce tvrdí, že uzavřel s okresní správou politickou, která v tomto případě vykonávala také funkci okresní rozdělovny, t. zv. »mlýnskou smlouvu« ze dne 18. října 1921, že podle této smlouvy byla okresní správa politická jako rozdělovna povinna disponovati mlýnskými výrobky, vyrobenými z obilí, ža-

lobci přiděleného, že skutečně mlýnskými výrobky až do května nebo června 1922, ba ještě dne 20. července 1922 disponovala, že pak přestala disponovati zbyvšími ve mlýně zásobami, t. j. 200 kg krupice a 13.072 kg mouky k vaření, že upomínky žalobcovy zůstaly bez výsledku, že tedy žalobce po předcházející pohrůžce veřejně prodal ony výrobky podle čl. 343 obch. zák. a žádá na státu náhradu rozdílu mezi cenou přejímací a nižší cenou prodejní celkovým penízem 31.467 Kč 36 h. Kdežto v žalobě poukazoval žalobce důrazně na bod 4. smlouvy, který je nadepsán »Disposiční právo politického úřadu« a ve kterém jest ustanoveno, že zůstává jedině okresnímu politickému úřadu vyhrazeno právo, nakládati volně jak s plodinami, tak s výrobky z nich, uchyluje se od tohoto pojetí již v přípravném spise potud, že klade hlavní váhu na své tvrzení, že okresní politická správa byla současně také rozdělovnou, protože pro funkční okresní rozdělovnou nikoho získati nemohla, a že jako rozdělovna byla povinna melivem disponovati. Žalobce činí tak zajisté proto, by vyvrátil námitku nepřípustnosti pořadu práva a takto doličil, že jde o soukromoprávní poměr mezi mlýnem a rozdělovnou. Tímto tvrzením by však sám odnímal půdu příslušnosti soudu podle §u 1 zákona ze dne 2. listopadu 1918, na který se v žalobě odvolal, a jenž — jak jest již ustáleno — vztahuje se jen na nároky veřejnoprávní. V podstatě založena jest žaloba na tvrzení, že okresní správa politická jako rozdělovna byla povinna disponovati i zbyvším melivem, že toho neučinila a že z tohoto opomenutí vznikla žalobci škoda, kterou mu stát musí nahraditi. Žalobce praví sám v rekursním spise, že opírá svůj nárok také o okolnost, že okresní správa politická jakožto státní orgán nevykonávala svoji funkci tak, jak měla a že tím způsobila straně žalující škodu. Zhusťuje se tedy rozhodnutí tohoto mezisporu na zodpovědění otázky, zda mají rozhodovati o tvrzené povinnosti správního úřadu (by melivem disponoval), a o případném jeho porušení soudy, či úřady správní. V tom směru dlužno blíže si všimnouti vládních nařízení ze dne 30. června 1921, čís. 224 a ze dne 11. srpna 1921, čís. 270 sb. z. a n., z nichž ono jedná o uvolnění a hospodaření sklizní z roku 1921, druhé o úpravě veřejného zásobování obilím a mlýnskými výrobky pro hospodářské období 1921/22. Ono nařízení ustanovuje v §§ 5 a 6, že obchodním provedením budou pověřeny zemědělské organizace a obchod a že administrativní agendu přejímají okresní správy politické a vrchní správu a dozor ministerstvo pro zásobování lidu. Druhé nařízení, vytyčujíc v §u 4 základní zásady pro distribuci a dávajíc v §u 8 bližší předpisy pro rozdělení obilí a mlýnských výrobků, rovněž přesně při této vyživovací akci rozeznává jednak stránku administrativní, kterou obstarávají úřady správní, a jednak stránku obchodní, kterou obstarávají zásobovací organizace spotřebitelů a obchod. Správní úřady přidělují obilí a mlýnské výrobky, správní úřady tedy disponují těmito předměty potřeby — jak to také odst. 4 mlýnské smlouvy výslovně stanoví, a nikoliv okresní rozdělovný jako takové — jak míní žalobce — jejichž úkol vytýčen jest v §u 8 odst. (3) a (4) vládního nařízení čís. 270/21. Vše, co zapadá do rámce této zásobovací správní agendy, opatřují a rozhodují správní úřady a pokud jde o vrchní dozor a vrchní správu, ministerstvo pro zásobování

lidu, které může za určitých předpokladů dokonce povolit výjimky z jednotlivých ustanovení nařízení č. 270/21 (§ 17) a které bylo všeobecně pověřeno provedením tohoto nařízení (§ 18). Z toho jest zřejmo, že o otázce dispozice mlýnskými výrobky, která je hlavním sloupem této žaloby, a na ní závislého náhradního nároku proti státu, nepřísluší rozhodovati soudům po rozumu §u 1 zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 4 sb. z. a n., že o tomto nároku jest rozhodovati správním úřadům v pořadu stolic a že přezkoumání tohoto rozhodnutí přísluší podle §u 2 č. 6 zákona ze dne 2. listopadu 1918, č. 3 sb. z. a n. Nejvyššímu správnímu soudu. Za tohoto stavu věci nenáleží soudům ani řešiti otázku, zda výnos ministerstva pro zásobování lidu ze dne 28. ledna 1925, č. 37.340/6377/24, zamítající požadavek žalobcův na zaplacení téhož rozdílu 31.467 Kč 36 h, jest rozhodnutím nejvyššího správního úřadu, či — jak míní rekursní soud — pouhým prohlášením v zastoupení státu jako strany. Netřeba se dále vůbec zabývati otázkou, zda okresní správa politická byla současně také rozdělovnou, či zda rozdělovnou byl smluvní mlýn žalobcův, a netřeba zvláště řešiti otázku, jaké právní povahy (zda soukromoprávní, či veřejnoprávní) byl by poměr mezi orgány, opatřujícími obchodní stránku rozdělovací akce, zejména mezi smluvním mlýnem a okresní rozdělovnou, neboť v tomto případě jde právě o administrativní stránku této akce. Není tudíž toto rozhodnutí v rozporu ani s rozhodnutím Nejvyššího soudu ze dne 4. března 1924, č. j. R I 141/24, uveřejněným pod č. 3560 sb. n. s. (které se vyslovilo pro přípustnost pořadu práva ve sporu mezi generálním komisionářem Centrokoooperativu a mlýnem o zaplacení dodaného obilí), ani s rozhodnutím Nejvyššího správního soudu ze dne 14. září 1923, č. 15.496, uveřejněným pod č. 2646 sb. n. spr. s. (které v obdobné věci, jako jest tato, rozhodlo věcně o stížnosti smluvního mlýna proti ministerstvu pro zásobování lidu pro odepření »oddisponování« vařivé mouky a náhrady rozdílu mezi cenou nabývací a cenou při oddisponování docílenou).

Čís. 5338.

Pozemková reforma.

Exekuci na základě výpovědi ze zabraného majetku lze vésti i po uplynutí lhůty §u 575 odstavec třetí c. ř. s., až do provedení pozemkové reformy. Předpisů civilního řádu soudního (§§ 560 a násl.) nelze použiti na výpověď Státního pozemkového úřadu, vyjímajíc předpisu §u 560 č. 2 a 3 c. ř. s. v případě §u 21 náhr. zák.

(Rozh. ze dne 6. října 1925, R I 845/25.)

Následkem výpovědi dané Státním pozemkovým úřadem z bytu ku dni 1. července 1925, domáhal se Státní pozemkový úřad počátkem srpna 1925 na dlužníku exekučního vyklizení bytu. Soud první stolice zamítl exekuční návrh, ježto byl podán po čtrnáctidenní lhůtě §u 575, odstavec třetí c. ř. s. Rekursní soud exekuci povolil. Důvod y. Prvý soudce zamítl exekuční návrh proto, že usnesením ze dne 20. března 1925 byla dána výpověď ze smlouvy nájemní ke dni 1. července 1925, že platí tedy i na tento případ předpis §u 575 c. ř. s., když